

Aquest PDF correspon a la versió HTML disponible en l'adreça adjunta. Els textos enllaçats només funcionen en la versió HTML que, a més, pot contenir actualitzacions no incorporades en aquest PDF.

www.amnistiacatalunya.org/edu/pelis/dudh/cat/laterminal.html

El cine i la Declaració Universal dels Drets Humans

Article 15

"1. Tota persona té dret a una nacionalitat.

"2. Ningú no pot ser privat arbitràriament de la seva nacionalitat, ni del dret de canviar de nacionalitat."

Article 15

Dret a una nacionalitat.

La terminal

(The Terminal)

Any: 2004.

Durada: 128'.

Direcció: Steven Spielberg.

País: EUA.

Edat: Totes les edats.

Argument: Un ciutadà dels Balcans es veu involuntàriament exiliat en un aeroport dels Estats Units quan esclata la guerra en el seu petit país d'origen. Es queda amb un passaport anul·lat i sense saber on anar. Com que els seus papers i el passaport no tenen validesa, es queda com a resident a l'aeroport.

Suggeriments didàctics

Altres articles de la Declaració que es poden treballar: 6, 13.

Temes: Llibertat de circulació i residència, solidaritat.

Elements de debat per a iniciar un cinefòrum:

- És el mateix ser un indocumentat, un sense papers, que un apàtrida? Què vol dir exactament la paraula apàtrida?
- Quines conseqüències pot tenir per a una persona no tenir nacionalitat?
- Hi ha apàtrides que ho són voluntàriament, que han escollit ser-ho? Quins motius poden tenir?

Altres reflexions que es poden tenir en compte:

- Imaginem que ens trobem en una situació similar a la de Viktor. Com ho viuríem? Com ens sentiríem si de cop ens diguessin que no pertanyem a cap país?
- La pel·lícula està inspirada en el cas real de Merhan Karimi Nasseri. Quines diferències hi ha entre el protagonista de la pel·lícula i el personatge real?

"Indiferent als avisos d' 'embarcament immediat' que emeten dia i nit els altaveus de la terminal 1 de l'aeroport parisenc de Charles de Gaulle, Merhan Karimi Nasseri posa pacientment per als fotògrafs i respon els periodistes que s'interessen per ell. Sir Alfred, com es fa dir, està d'actualitat davant la imminència de l'estrena de la pel·lícula de Steven Spielberg La terminal, que explica la seva història, una trama surrealista en la qual la realitat supera la ficció. (...) Des de fa 16 anys aquest territori delimitat per un amuntegament increïble de maletes, caixes, papers i llibres és oficialment el domicili d'aquest home que es defineix com 'apàtrida' i que a hores d'ara es permet el luxe de rebutjar un passaport francès i la vida 'fàcil' que li permetria dur els 300.000 dòlars que li han pagat els nord-americans per a transformar la seva vida en pel·lícula. (...) Lamentablement amb els anys Sir Alfred ha perdut el sentit de la realitat i la seva història varia segons les circumstàncies. L'única cosa que se sap amb certesa és que va néixer a Iran i que als anys 70 va viatjar a Gran Bretanya per a estudiar a la universitat de Bradford on va participar en manifestacions contra el Shah. De retorn a Iran el 1976 va ser detingut i obligat a exiliar-se. A Gran Bretanya, van rebutjar la seva demanda d'asil que van acceptar a Bèlgica. Però ell es va obstinar

a tornar A Gran Bretanya d'on el van expulsar dues vegades a França i va acabar trobant refugi en la zona comercial de l'aeroport on va ser literalment 'adoptat' pels comerciants, els treballadors i els propis viatgers. (...) Amb els anys Alfred s'ha guanyat la simpatia del personal i dels comerciants. La farmacèutica li deixa utilitzar el telèfon i el quiosquer li subministra lectura variada. Fa la bugada de la seva roba i es renta als lavabos i 'com no fa mal a ningú' la Policia deixa que faci la seva vida fins que prengui una decisió (Montse Capdevila. "Atrapado en zona de tránsito". www.elperiodicodearagon.com - 2-9-2004)

● Durant la pel·lícula, la llibertat personal és tractada de diferents maneres. Viktor és una mena de presoner de la terminal, i a la seva manera l'oficial Dixon també ho és. Obviament, les causes per les quals han arribat a la situació en la que es troben són ben diferents. Quines són les característiques de la falta de llibertat de l'un i l'altre? En què es diferencien?

● Viktor, al veure's privat de la seva nacionalitat, està en una situació semblant a la d'uns 12 milions de persones de tot el món. Els motius pels quals es pot arribar a aquesta situació són diferents, valorar-los segons les circumstàncies de cada cas:

- La persona tenia una nacionalitat, però el seu estat ha desaparegut i no s'ha creat un estat substitut (podria ser el cas de Viktor).

- Algú perd la nacionalitat perquè el seu país li retira, li nega, per algun motiu específic.

- Pertany a algun tipus de minoria als membres de la qual l'estat originari o receptor els nega la nacionalitat (el cas de la majoria de refugiats).

- Ha nascut en un territori disputat per diferents països (els beduïns).

- Una barreja dels dos punts anteriors (els kurds).

- A causa de la condició d'apàtrides dels pares, des del naixement (els fills dels afectats pels punts anteriors).

● Quins són els col·lectius més importants que hi ha al món als que no se'ls reconeix una nacionalitat?

● Ser apàtrida no només afecta el dret recollit a l'article 15 de la Declaració Universal. Quins són els altres articles de la Declaració Universal que poden ser vulnerats a causa de no tenir una nacionalitat?

● El 1954 es va aprovar la "Convenció de les Nacions Unides sobre l'estatut dels apàtrides", amb l'objectiu de protegir els seus drets. Comentar el fet que els Estats Units, on passa la pel·lícula, no hagin ratificat la Convenció (els països membres de les Nacions Unides són 162, només ha ratificat la Convenció uns 60 països, Espanya la va ratificar el 1997).

● ¿El fet de ser ciutadans d'un país implica automàticament que, a més de drets, també tenim uns deures envers aquest país? Quins són aquests deures?

● Comentar les següents frases:

"La meva mare, que era ignorant però tenia un gran sentit comú, em va ensenyar que per fixar bé els drets és necessari un acord previ sobre els deures." (Gandhi)

"L'afany d'acumular drets ha soscavat i sufocat el sentit del deure." (Gregorio Marañón)

Suggeriments generals sobre aquest article de la Declaració:

(apartat "La Declaració Universal dels Drets Humans, suggeriments didàctics")

[Article 15, Dret a una nacionalitat](#)

■ Fitxes didàctiques a [Cinema i educació](#) (enllaços a fitxes de diferents autors)